
PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG AC ECONOMI 22/11/18

Yn bresennol: Y Cynghorydd Beth Lawton (Cadeirydd).

Y Cynghorwyr: Freya Bentham, Steve Collings, Aled Evans, Selwyn Griffiths, Alwyn Gruffydd, Judith Humphreys, Elwyn Jones, Huw Wyn Jones, Cai Larsen, Elfed Roberts, Mair Rowlands, Cemlyn Williams a Gareth Williams.

Aelodau Cyfetholedig: Dylan Davies (Cynrychiolydd Rhieni / Llywodraethwyr Meirionnydd) a Dilwyn Elis Hughes (UCAC).

Aelod Ex-officio: Y Cynghorydd Edgar Owen.

Swyddogion yn bresennol: Vera Jones (Rheolwr Aelodau – Gwasanaeth Democrataidd) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau).

Yn bresennol ar gyfer eitem 5 isod:

Y Cynghorydd Ioan Thomas (Aelod Cabinet Datblygu'r Economi)
Sioned Williams (Pennaeth Economi a Chymuned)
Llyr Jones (Uwch Reolwr Economi ac Adfywio)

Yn bresennol ar gyfer eitem 6 isod:

Y Cynghorydd Ioan Thomas (Aelod Cabinet Datblygu'r Economi)
Sioned Williams (Pennaeth Economi a Chymuned)
Colin Morris (Rheolwr Cefnogi Busnes)

Yn bresennol ar gyfer eitem 7 isod:

Sioned Williams (Pennaeth Economi a Chymuned)

Yn bresennol ar gyfer eitem 8 isod:

Garem Jackson (Pennaeth Addysg)
Bethan Griffith (Uwch Swyddog Gwasanaethau Ategol)

1. YMDDIHEURIADAU

Y Cynghorwyr Keith Jones, Dewi Owen a Paul Rowlinson (Is-gadeirydd);
Anest Gray Frazer (yr Eglwys yng Nghymru) a David Healey (ATL);
Y Cynghorwyr Craig ab Iago (Aelod Cabinet Tai, Hamdden a Diwylliant) a Gareth Thomas (Addysg).

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Datganodd y Cynghorydd Selwyn Griffiths fuddiant personol yn Eitem 7 – Rôl Swyddogion Adfywio Bro i'r Dyfodol, oherwydd bod ei fab yn gweithio yn yr Uned Economi a bod posibilrwydd y bydd yn gyfrifol am yr Uned Adfywio Cymunedol i'r dyfodol.

Datganodd y Cynghorydd Aled Evans fuddiant personol yn Eitem 7 – Rôl Swyddogion Adfywio Bro i'r Dyfodol, oherwydd bod perthynas iddo yn gweithio yn yr Uned Adfywio Bro.

'Roedd yr aelodau o'r farn eu bod yn fuddiannau sy'n rhagfarnu, a gadawsant y cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem.

3. MATERION BRYS

Dim i'w nodi.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfodydd o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 20 Medi ac 15 Hydref (Cyfarfod Arbennig), 2018, fel rhai cywir.

5. ADOLYGIAD HAFAN A HARBWR PWLLHELI

Cyflwynwyd – adroddiad yr Aelod Cabinet Datblygu'r Economi ynghyd â chyflwyniad sleidiau gan yr Uwch Reolwr Economi ac Adfywio yn olrhain hanes Harbwr a Hafan Pwllheli ers y 1990au cynnar, yn amlinellu'r ystyriaethau perthnasol ac yn manylu ar y gwaith sydd wedi digwydd hyd yma o safbwynt datblygu opsiynau ar y safle, yn sgil tuedd gostyngol yn incwm yr Hafan ers 2008/09. Gwahoddwyd y pwyllgor craffu i ystyried y gwaith hwnnw a gofynnwyd i'r aelodau a oeddent yn cytuno:-

- Gyda'r amcanion craidd a gynigiwyd ar gyfer gwerthuso'r sefyllfa bresennol a'r opsiynau amgen i'r dyfodol.
- Bod achos dros newid.
- Gyda'r argymhellion i ddatblygu 4 opsiwn ymhellach.

Ymhelaethodd yr Aelod Cabinet, y Pennaeth Gwasanaeth a'r Uwch Reolwr ar gynnwys yr adroddiad, gan hefyd ymateb i gwestiynau / sylwadau gan yr aelodau.

Crynhodd y Cadeirydd brif gasgliadau'r drafodaeth fel a ganlyn:-

- Bod y pwyllgor o'r farn bod achos dros newid a hynny oherwydd bod y sefyllfa bresennol, gyda'r tuedd gostyngol yn incwm a defnydd yr Hafan a'r Harbwr, yn arwain at risg o fethu cyflawni amcan craidd yr Hafan o fod yn sbardun economaidd, yn arbennig i ardal Pwllheli, ac felly'n anghynladwy.
- Bod y pwyllgor yn cyd-fynd â'r opsiynau i wneud gwaith pellach a bod yna negeseuon allweddol i'r gwasanaeth eu hystyried wrth gyflawni'r gwaith hwnnw, yn benodol o safbwynt edrych sut y gellir buddsoddi ymhellach er mwyn gwneud yr Hafan a'r Harbwr yn hyfyw a cheisio datrysiad i'r sefyllfa carthu a gwaredu gwaddod yn y tymor byr a'r hir dymor. Dylid ystyried hefyd oes gwersi i'w dysgu gan awdurdodau eraill o safbwynt gwaredu'r gwaddod.
- O safbwynt yr opsiwn o gadw'r incwm net o £400k y rhagwelir y bydd yr Hafan yn ei ddychwelyd eleni, bod y pwyllgor o'r farn bod rhaid bod yn agored, ar y naill law, i beth fyddai effaith hynny ar weddill gwasanaethau'r Cyngor, ac ar y llaw arall, i beth fyddai effaith peidio gwneud hynny ar economi ardal Pwllheli, a'r perygl o golli'r marina yn y pen draw.
- Bod neges hefyd o ran yr angen i ddeall gofynion y cwsmer er mwyn gallu ymateb iddynt ac y dylai'r opsiynau edrych ar sut i farchnata a chadw'r safle'n hyfyw, ayb.

- Y dylid cyflwyno adroddiad pellach i'r pwyllgor hwn maes o law ar ôl datblygu'r gwahanol opsiynau mewn mwy o fanylder.

6. CEFNOGI BUSNESAU GWYNEDD (YNG NGHYSWLLT BREXIT)

Cyflwynwyd – adroddiad yr Aelod Cabinet Datblygu'r Economi yn manylu ar sut mae'r Cyngor a sefydliadau eraill yn cefnogi busnesau lleol yn gyffredinol ac mewn ymateb i Brexit.

Ymhelaethodd yr Aelod Cabinet, y Pennaeth Gwasanaeth a'r Rheolwr ar gynnwys yr adroddiad, gan hefyd ymateb i gwestiynau / sylwadau gan yr aelodau.

Crynhodd y Cadeirydd brif gasgliadau'r drafodaeth fel a ganlyn:-

- Bod y sylwadau a gyflwynwyd yn adlewyrchu ei bod yn parhau'n gyfnod dyrys o ansicrwydd. Cydnabyddir ei bod yn anodd iawn cefnogi busnes yn yr hinsawdd bresennol oherwydd y diffyg gwybodaeth, ac ati, ond croesawir y ffaith bod busnesau risg uchel yn cael eu targedu er mwyn ceisio gweld oes yna unrhyw beth arall y gall y Cyngor ei wneud i'w cynorthwyo. Cydnabyddir hefyd bod amseru'r drafodaeth yn anodd a bod rhaid osgoi creu dryswch rhag rhoi camarweiniad.
- Bod yna awydd gan aelodau'r pwyllgor i'r Adran ystyried ymhellach sut i gefnogi'r busnesau lleiaf yng Ngwynedd, ac efallai rhoi hysbysrwydd neu ehangu'r defnydd o gyfryngau cymdeithasol er mwyn uchafu'r wybodaeth sydd ar gael a'r hyn mae pobl yn gwybod am y gefnogaeth sy'n bodoli eisoes, neu efallai dreialu sgysiau mewn cymunedau llai.
- Bod awydd hefyd gan aelodau'r pwyllgor i'r Adran ystyried oes yna gapasiti i roi diweddariad i'r cynghorau cymuned fel eu bod hwythau'n ymwybodol o'r hyn sydd ar gael o ran cefnogaeth gan y Cyngor.
- Y gofynnir i'r Gwasanaeth roi gwybod i'r aelodau am unrhyw ddatblygiadau yn y maes hwn, e.e. trwy Rhaeadr, yn hytrach nag aros o un pwyllgor craffu i'r nesaf.

7. RÔL SWYDDOGION ADFYWIO BRO I'R DYFODOL

Cyflwynwyd – adroddiad yr Aelod Cabinet Tai, Hamdden a Diwylliant yn gwahodd barn y pwyllgor ar 2 opsiwn i wneud y defnydd gorau o sgiliau ac adnoddau'r Tîm Swyddogion Adfywio Bro i'r dyfodol, sef:-

- Opsiwn 1 – cyfuno rôl y Tîm Adfywio Cymunedol gyda thimau eraill o fewn y Gwasanaeth Rhaglenni Datblygu Economaidd.
- Opsiwn 2 – cadw tîm bychan gyda'i gilydd er mwyn cadw'r pwyslais ar gefnogi cymunedau i gyflawni.

Gofynnwyd hefyd am sylwadau'r pwyllgor ar yr argymhellion a ganlyn:-

- Ail-ddiffinio rôl Swyddogion Adfywio Bro i fod yn Swyddogion Cefnogi Cymunedau fyddai'n ymgorffori rôl cyswllt â'r Cynghorau Cymuned a'r Trydydd Sector.
- Bod swyddog cyswllt yn cael ei adnabod i gymunedau unigol, ond bod y swyddogion yn gweithio yn fwy fel tîm sirol, er mwyn manteisio ar sgiliau a chryfderau penodol gwahanol aelodau o'r tîm.

- Bod y tîm yn cryfhau'r cyswllt gyda'r llyfrgelloedd er mwyn hyrwyddo mynediad cymunedau i ffynonellau gwybodaeth a chymorth i'r dyfodol.

Dosbarthwyd copïau o Raglen Waith y Gwasanaeth Adfywio Cymunedol i'r aelodau yn y cyfarfod.

Ymhelaethodd y Pennaeth Gwasanaeth ar gynnwys yr adroddiad, gan hefyd ymateb i gwestiynau / sylwadau gan yr aelodau.

Crynhodd y Cadeirydd brif gasgliadau'r drafodaeth fel a ganlyn:-

- Bod yna gefnogaeth yn gyffredinol i opsiwn 2, ar y sail y byddai hynny'n creu adnodd fyddai'n galluogi i'r Cyngor gynnal perthynas gyda'r cymunedau ar ystod ehangach o raglenni a ddim yn eu cyfyngu i raglenni sydd yn cyfrannu i amcanion adfywio a datblygu'r economi yn unig.
- Bod cefnogaeth hefyd i beilota'r cynllun gyda'r llyfrgelloedd fel canolfan ffynonellau gwybodaeth.

8. DYLEDION CINIO YSGOL

Cyflwynwyd – adroddiad yr Aelod Cabinet Addysg ar gais y Cadeirydd yn manylu ar y sefyllfa dyledion cinio ysgol, y prosesau sydd wedi bod yn weithredol er mwyn ymateb i'r sefyllfa o ddyledion, ynghyd â'r camau pellach y mae'r Adran wedi, ac yn bwriadu, eu gweithredu er mwyn ymateb yn briodol i'r sefyllfa, gan leihau dyledion cinio ysgol dros amser.

Ymhelaethodd y Pennaeth Gwasanaeth a'r Uwch Swyddog ar gynnwys yr adroddiad, gan hefyd ymateb i gwestiynau / sylwadau gan yr aelodau.

Tynnwyd sylw at y ffaith bod gwall yn y ffigurau yn y fersiwn Saesneg o'r golofn '*Gwerth anfonebau a godwyd yn y flwyddyn*' yn Nhabl B o dan paragraff 4.1 o'r adroddiad (tudalen 29 o'r rhaglen) a bod y ffigurau cywir fel a ganlyn:-

Blwyddyn	Gwerth anfonebau a godwyd yn y flwyddyn
2013/14	£21,937.80
2014/15	£26,600.12
2015/16	£29,254.63
2016/17	£36,634.45
2017/18	£39,576.81

Crynhodd y Cadeirydd brif gasgliadau'r drafodaeth fel a ganlyn:-

- Bod y pwyllgor yn gefnogol i'r hyn sy'n digwydd ar hyn o bryd o ran targedu cymorth i'r ysgolion hynny sydd â'r dyledion mwyaf i sicrhau eu bod yn dilyn y drefn a bod y penaethiaid yn cymryd cyfrifoldeb ac yn deall beth sydd i fod i ddigwydd o safbwynt y trefniadau.
- Bod cefnogaeth hefyd i edrych ar ddod â'r Awdurdod yn rhan o'r broses mor fuan â phosib', a hynny'n cynnwys monitro'r sefyllfa'n gyson, gan edrych a oes yna rôl ganolog i'r Awdurdod, yn hytrach na bod hyn yn digwydd fesul ysgol.
- Bod cefnogaeth hefyd i fwriad yr Adran i edrych a oes modd paratoi pecyn i gynorthwyo'r teuluoedd hynny sy'n cael problemau talu.

- Y gofynnir i'r Adran ystyried a oes modd gwneud gwaith pellach i weld beth, os o gwbl, yw'r cyswllt rhwng y codiad ym mhris cinio ysgol a'r lefelau dyled.
- Bod cefnogaeth gref i fynd i'r afael â'r sefyllfa mor fuan â phosib', fel mae'r Adran wedi cychwyn gwneud eisoes, fel bod llai o deuluoedd yn mynd i ddyled.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.30yb a daeth i ben am 2.25yp
(gyda thoriad o 45 munud am ginio).